

משפטים

(1) שמות פרק כד

א וְאַל־מֹשֶׁה אָמַר עֲלֵה אֱלֹהִים אֵתָהּ וְאַהֲרֹן נָדָב וְנָאֲבִיחָהוּא וְשִׁבְעִים מְזֻקְנֵי יִשְׂרָאֵל וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם מִרְחֹק

(2) רש"י פסוק א

ואל משה אמר עלה, פרשה זו נאמרה קודם עשרת הדברות ובדבסיון נאמרה לו עלה:

ב וַנִּגְשׁ מֹשֶׁה לְבַדּוֹ אֱלֹהִים וְהֵם לֹא יָגִשׁוּ וְהָעַם לֹא יַעֲלוּ עִמּוֹ

ג וַיָּבֹא מֹשֶׁה וַיֹּסֶפֶר לָעָם אֵת כְּלֵי־דְבָרֵי ה' וְאֵת כְּלֵי־הַמִּשְׁפָּטִים וַיַּעַן כָּל־הָעָם קוֹל אֶחָד וַיֹּאמְרוּ כָל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר־דִּבֶּר ה' הַנְּעֲשֵׂה

(3) רש"י פסוק ג

ויבא משה ויספר לעם, בו ביום

את כל דברי ה', מצות פרישה והגבלה

ואת כל המשפטים, (מכילתא בפ' יתרו) ז' מצות שנצטוו בני נקושבת וכבוד אב ואם ופרה אדומה ודינין שניתנו להם במרה

ד וַיִּכְתֹּב מֹשֶׁה אֵת כְּלֵי־דְבָרֵי ה' וַיִּשְׁכַּם בְּבֹקֶר וַיָּבֹן מִזִּבְחַת תַּחַת הַהָר וּשְׁתִּים עֶשְׂרֵה מִצְבֵּה לִשְׁנַיִם עֶשְׂרֵה מִיַּי יִשְׂרָאֵל:

(4) רש"י פסוק ד

ויכתב משה, (מכילתא) מבראשית ועד מתן תורה וכתב מצות שנצטוו במרה

וישכם בבקר, בחמשה בסיון:

ה וַיִּשְׁלַח אֶת־נְעָרֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲלוּ עֲלֵת וַיִּזְבְּחוּ זִבְחִים שְׁלָמִים לַיהוָה פְּרִים

ו וַיִּקַּח מֹשֶׁה חֲצִי הַדָּם וַיִּשְׂם בְּאֵזְנֵי הַדָּם וַיִּזְרַק עַל־הַמִּזְבֵּחַ

ז וַיִּקַּח סֹפֶר הַכְּרִית וַיִּקְרָא בְּאָזְנֵי הָעָם וַיֹּאמְרוּ כָּל אֲשֶׁר־דִּבֶּר ה' הַנְּעֲשֵׂה וְנִשְׁמָע

(5) רש"י פסוק ז

ספר הכרית, מבראשית ועד מתן תורה ומצות שנצטוו במרה

ח וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת־הַדָּם וַיִּזְרַק עַל־הָעָם וַיֹּאמֶר הִנֵּה דָם־הַכְּרִית אֲשֶׁר כָּרַת ה' עִמָּכֶם עַל כְּלֵי־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה

יב וַיֹּאמֶר ה' אֱלֹהֵי־מֹשֶׁה עֲלֵה אֵלַי הַהָרָה וְהִיָּה־שֵׁם וְאֶתְנֶנָּה לָּךְ אֶת־לַחַת הַחַיִּים וְהַתּוֹרָה וְהַמִּצְוָה אֲשֶׁר כָּתַבְתִּי לְהוֹרֹתֶם

(6) רש"י פסוק יב

ויאמר ה' אל משה, לאחר מ' ת:

עלה אלי ההרה והיה שם, מ' יום:

(7) אבן עזרא שמות פרק כד פסוק א

ואל משה אמר, כל מה שהזכיר למעלה עד עתה הם התנאים שיספרם לישראל ואחר כן אמר למשה אחר שתכרות להם ברית

תעלה אלי אתה ואהרן ובניו וע מזקני ישראל שהם הבכורים הקדושים

(8) אבן עזרא שמות פרק כד פסוק ג

ויספר לעם את כל דברי ה', מצות עשה ולא תעשה שהם כתובים מן אתפאיתם כי מן השמים עד סוף כי יהיה לך למוקש

ואת כל המשפטים, אשר שם לפנייהם הם הנזכרים בפרשת הזאת

(9) אבן עזרא שמות פרק כד פסוק ד

ויכתוב משה, אחר שספר להם כל דברי השם המצות והמשפטים כתבם וזהו ספר הכרית

(10) רמב"ן שמות פרק כד פסוק א

ואל משה אמר וגו', פרשה זו קודם עשרת הדברות בארבעה בסיון נאמרה לך לשון רש"י, ויאמר ה' אל משה עלה אלי ההרה

והיה שם, לאחר מתן תורה נאמר לו כן, גם אלו דבריו ז"ל, ואין הפרשיות באות כסדרן ולא כמשמען כלל, ועוד כתיב (בפסוק

ג) ויבא משה ויספר לעם את כל דברי ה' ואת כל המשפטים, שהם המשפטים האלה הכתובים למעלה, שאמר בהם (לעיל כא

א) ואלה המשפטים אשר תשים לפנייהם כי איננו נכון שיהיה על המשפטים שנצטוו בני נח ושנאמרו להם במרה שכבר שמעו

וידעו אותם, ולא יאמר "ויספר" אלא בחדשות אשר יגיד. וכבר היטיב לראות ר"א שפירש הענין כסדרו...

11) חזקוני על שמות פרק כד פסוק ז

ויקה ספר הברית - אין מוקדם ומאוחר בתורה, הם התוכחות כדאיתא במכילתא ר' ישמאל אומר, בתחלת הענין מהו אומר (וידבר ידוד אל משה בהר סיני לאמר...) ושבתה הארץ וגו' שמשין ויובלות ברכות וקללות

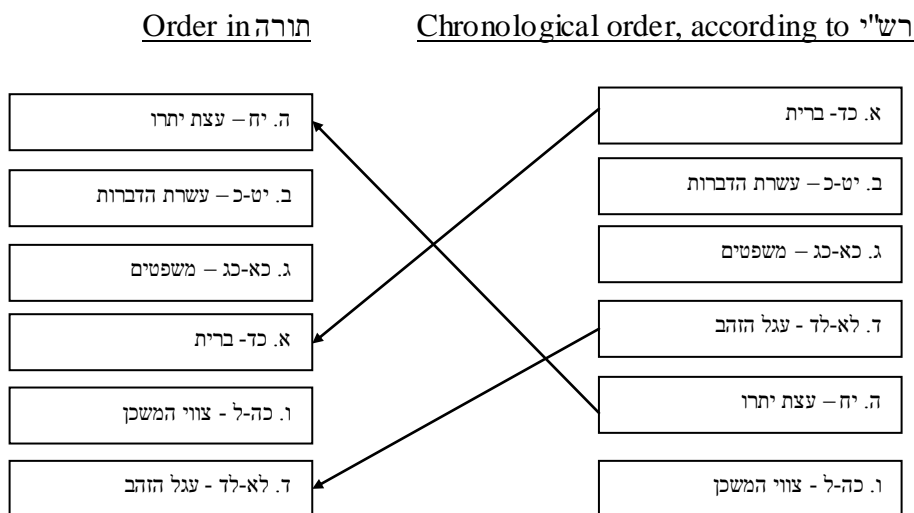
ובסוף הענין מהו אומר אלה החוקים והמשפטים והתורות (אשר נתן ידוד בינו ובין בני ישראל בהר סיני ביד משה). אמרו מקבלין אנו עלינו כיון שראה שקבלו עליהם נטל את הדם וזרק על העם, שנאמר ויקח משה את הדם ויזרוק על העם. אמר להם הרי אתם תפושים קשורים וענובים מחר בואקבלו עליכם כל המצות.

12) הכתב והקבלה על שמות פרק כד פסוק א

... דעת כל רבותינו שכל עניני פ' זו קודם מ"ת נאמרה; ואם נשכיל עללשון המקרא יראה בעליל כי דעתם האמתית מיוסדת על אדני חכמת הלשון, והוא ממה דאמר קרא "ואל משה אמר", כי כבר ידענו משפט הלשון בכל המאמרים הבאים ע"ז ספור בשמרו הסדור בקדימה ואחור כפי הזדמנות הענינים, אז ישמשו הכתובים בפעל עתיד עם וי"ו בראשו המהפך עתיד לעבר, כמו ויאמר וידבר ויקם וילך ודומיהם, והוא נקרא עבר המסודר, אמנם כאשר ירצה לספר ענין אשר התחיל ונזדמן קודם ענין שסופר לפניו, אז ישמשו המקראות בפעל עבר לבד, ולעולם בקדימת השם אל הפעל, והוא נקרא עבר המוקדם כמו, וה' פקד את שרה שהיה קודם שריפא את אבימלך (וכבר העירוטי ע"ז בבראשית והאדם ידע, ובתולדות ביעקב נתן לעשו), לפי הכלל הגדול הזה, אם היה ענין הפרשה שלפניו נאמרה אחר פ' שלפני על הסדר, היה ראוי לומר ויאמר א"מ עלה, בעבר המסודר, ואחרי שאמר, ואל משה אמר בעבר המוקדם, ידענו שענינו היה קודם הענין שסופר לפניו והוא קודם "מ"ת וכדעת רז"ל.

13) העמק דבר על שמות פרק כד פסוק א

הכלל כיון דסמוכים מה"ת היינו לדרוש זמ"ז. אין קושיא על שלא נשמר הסדר לפי הזמן. כי נשמר הסדר לפי הענין

14) רמב"ן על שמות פרק כה פסוק א

וסוד המשכן הוא, שיהיה הכבוד אשר שכן על הר סיני שוכן עליו בנסתר - וכמו שנאמר שם (לעיל כד טז) וישכן כבוד ה' על הר סיני, וכתוב (דברים ה כא) הן הראנו ה' אלהינו את כבודו ואת גדלו, כן כתוב במשכן וכבוד ה' מלא את המשכן (להלן מ לד) והזכיר במשכן שני פעמים וכבוד ה' מלא את המשכן, כנגד "את כבודו ואת גדלו" והיה במשכן תמיד עם ישראל הכבוד שנראה להם בהר סיני ובבא משה היה אליו הדבור אשר נדבר לו בהר סיני וכמו שאמר במתן תורה (דברים ד לו) מן השמים השמיעך את קולו ליסרך ועל הארץ הראך את אשו הגדולה, כך במשכן כתיב (במדבר ז פט) וישמע את הקול מדבר אליו מעל הכפרת מבין שני הכרובים וידבר אליו ונכפל וידבר אליו להגיד מה שאמרו בקבלה שהיה הקול בא מן השמים אל משה מעל הכפרת ומשם מדבר עמו, כי כל דבור עם משה היה מן השמים ביום ונשמע מבין שני הכרובים, כדרך ודבריו שמעת מתוך האש (דברים ד לו), ועל כן היו שניהם זהב וכן אמר הכתוב (להלן כט מב מג) אשר אועד לכם שמה לדבר אליך שם ונקדש בכבודי, כי שם יהיה בית מועד לדבור ונקדש בכבודי;